

Procediment de declaració d'idoneïtat en els processos d'adopció

La concepció de l'adopció com una mesura de protecció de la infància, orientada a protegir i respectar els drets de l'infant, garantint sempre el seu interès superior, comporta dur a terme un estudi en profunditat de les garanties d'idoneïtat dels adoptants, en interès superior dels infants.

Atès que l'adopció és una mesura de protecció de la infància, i amb la finalitat de trobar una família que s'adeqüi al màxim a les necessitats d'un infant en concret, les persones que sol·liciten adoptar un infant han de passar un procés de preparació i valoració per entendre les necessitats específiques dels infants susceptibles de ser adoptats i reflexionar sobre les motivacions per adoptar i les seves pròpies capacitats per donar resposta a les necessitats dels infants.

S'han rebut queixes per manca de professionalitat i respecte de l'entitat que valora la idoneïtat

Les famílies que volen adoptar segueixen un procés de formació i valoració per mitjà de les institucions col·laboradores d'integració familiar (ICIF), acreditades per la Generalitat de Catalunya (art. 8, apartat a) del Decret 337/1995, de 28 de desembre, sobre acreditació i funcionament de les institucions col·laboradores d'integració familiar i de les entitats col·laboradores d'adopció internacional.

Algunes persones que presenten queixes a la institució coincideixen a mostrar la disconformitat amb el procediment de valoració de la idoneïtat per adoptar per part de la ICIF contractada, i a aduir una manca de professionalitat en la seva actuació, que consideren parcial, subjectiva o no sotmesa a criteris tècnics, objectius i de rigor. Algunes persones interessades, independentment del sentit de la valoració final sobre si són idònies o no, volen mostrar el seu desacord amb la manca de professionalitat, respecte i deferència de l'entitat que els ha valorat.

Sobre això, el Síndic sempre recorda a les persones interessades que l'objectiu d'aquest pro-

cediment per determinar la idoneïtat no és l'interès i el desig de la família que vol adoptar, sinó que ha de partir i tenir com a finalitat el dret i l'interès superior de l'infant de viure al si d'una família que pugui atendre les seves necessitats.

Amb tot, malgrat que la funció de la institució no és analitzar les valoracions tècniques que sorgeixen del procés d'estudi de la idoneïtat ni el resultat d'aquest estudi, el Síndic, després d'escoltar el contingut de diverses queixes rebudes sobre aquesta qüestió, sí que ha volgut analitzar més a fons com es duen a terme aquests estudis, per la qual cosa ha obert l'actuació d'ofici 02006/2011, destinada a estudiar globalment els aspectes de procediment i forma en els estudis valoratius de la idoneïtat per adoptar.

En la tramitació de queixes concretes, el Síndic ha suggerit al Departament de Benestar Social i Família la necessitat d'introduir mesures per millorar la qualitat d'intervenció de les ICIF i també per supervisar-ne l'actuació.

En el marc d'aquesta actuació d'ofici, el Departament de Benestar Social i Família ha informat la institució que un dels objectius actuals de treball de l'Institut Català de l'Acolliment i de l'Adopció (ICAA) és la reforma del procés de valoració i de formació dels sol·licitants d'adopció, i aquest objectiu s'emmarca dins del Pla de Govern 2011-2014.

Així, entre els objectius de l'ICAA hi ha la revisió de l'actual model de valoració i de formació de les famílies adoptives, que es durà a terme mitjançant un treball conjunt amb les ICIF.

Cal garantir que els estudis d'idoneïtat es fonamentin, exclusivament, en criteris tècnics

Contràriament, pel que fa a la necessitat de fer un seguiment del grau de satisfacció de les famílies, també suggerit pel Síndic, el Departament de Benestar Social i Família ha comunicat que actualment ja es passa a les famílies un qüestionari de valoració de les ICIF, del qual es fa, posteriorment, una anàlisi qualitativa, i resulta que la intervenció realitzada per les ICIF obté una valoració global d'òptima perquè

és la més alta del qüestionari. El Departament de Benestar Social i Família també indica que el procés d'avaluació de la idoneïtat per a l'adopció és un procés complex i, de vegades, dolorós, atès que s'aborden aspectes personals, psicològics i emocionals, especialment quan el resultat final no es correspon amb el desig i les expectatives de les famílies.

No obstant això, les queixes presentades per les persones interessades versen sobre valoracions dels tècnics, presumptament subjectives; comentaris que, presumptament, no es fonamenten en criteris tècnics; manca d'adequació del to emprat pels professionals durant les entrevistes; manca d'atenció i de resposta a les demandes formulades als tècnics o a la ICIF, tant presencialment com per carta o per telèfon; desacord amb la manera de comunicar-los les valoracions tècniques i els motius que les

fonamenten; rigidesa professional i manca d'empatia a l'hora de posar-se a la pell dels sol·licitants d'adopció i tractar el procés d'estudi de la seva idoneïtat amb professionalitat i delicadesa, i desinformació respecte del procediment, etc.

Per això, el Síndic ha tornat a suggerir al Departament de Benestar Social i Família, d'una banda, que estructurari el marc d'eines i tècniques d'entrevista que han d'emprar i respectar els professionals competents en l'estudi d'idoneïtat per emetre un informe valoratiu d'aquestes circumstàncies; i de l'altra, que vetlli perquè se'n tingui un coneixement efectiu, per evitar el trasllat de percepcions subjectives dels tècnics a les persones entrevistades i garantir que els estudis es fonamentin, exclusivament, en criteris tècnics.

Queixa 05369/2011

Els promotors de la queixa mostren la seva disconformitat amb el procés seguit per a la valoració de la idoneïtat perquè consideren que no es pot arribar a una diagnosi de trastorn de personalitat basant-se només en entrevistes i sense emprar altres eines objectives de valoració psicològica, com ara tests i altres proves mèdiques diagnòstiques reconegudes.

A banda, les persones interessades adjunten informes de dos metges psiquiatres diferents, que els han practicat diversos tests i proves objectives, els resultats dels quals no permeten establir una diagnosi de trastorn de la personalitat.

Finalment, les persones interessades deixen constància que tot aquest procés els ha creat una decepció i un trastorn en l'àmbit personal i de parella, difícil de reparar. El Síndic s'ha adreçat a l'Administració per demanar-li informació sobre aquest assumpte.

Pàgines extretes de l'Informe Anual 2011. Per accedir al document complet, cliqueu aquí.